

Q. D. B. V.
EXERCITATIO IVRIDICA
DE

188
7/

P E C V N I A
A PVPILLO SINE TVTORIS
AVCTORITATE SOLVTA
DAMNO CREDITORIS
PEREVNTE

1748
56

QVAM
PRAESIDE
**GEORGIO FRIDERICO
KRAVSIO**

IVR. VTR. DOCT.
IN ACADEMIAE VITEMBERGENSIS
AVDITORIO IVRIDICO

D. XXII. MARTII A. R. G. CIO IO CC XLVIII.
PVBLICE VENTILANDAM PROPNIT

4

GOTTHELF FRIDERICVS KRAVS
FREIBERG.

V I T E M B E R G A E
PRELO EPHRAIM GOTTL0B EICHSFELDI
ACADEMIAE A TYPIS.

Q. D. B. V.

§. I.

Quanto publicae rei magis interest, ut iis in primis bene sit, in quibus spes futuri temporis alitur, et expectatio patriae continetur: tanto maiore cum circumspectione minoribus est cavendum, quos fati festinatio parentum sollicitudine, cui ab ipsa natura commendati erant, orbavit, quo minus intra teneram

Cogitatione publicae utilitatis omnes fere gentes pupillis prospiciunt.

istam aetatem, cuius, ut VLPPIANVS a) loquitur, fragile et infirmum consilium multis suppositum captionibus, multisque insidiis expositum esse solet, quid detrimenti capiant, unde ipsa respublica per latus affligi queat. Quamvis enim cura minorum, siquidem a fronte tantum rem consideremus, non tam ad publicae rei administrationem, quam ad conservationem potius rei privatae ac familiaris pertinere videatur, ut etiam MODESTINVS b), tutelam reipublicae munus esse, diserte neget: illa tamen oblique c)

A 2 publi-

a) L. I. pr. D. de minor. XXV. ann.
b) L. 6. §. 15. D. de excusation.

c) IAC. CUIACII comment. ad all. 1. 6.

publicam utilitatem adeo tangit, ut eius negligentia et dignitati publicae rei officiat, et huius saluti facile noceri possit. Hinc est, cur PAVLLVS aliquando ^{d)} ea, quibus infirmæ ætatis provideatur, ad honorem civitatis pertinere iudicaverit. Imo vero, cum expediat reipublicæ, ne quis re sua male utatur; quod IVSTINIANVS observat ^{e)}: procul dubio etiam ex istius re fore credendum erit, quo sollicitè caueatur, ne fortassis illi, qui sibi satis providere nondum didicerunt, aut animi levitate, aut improborum malitia, fortunis suis temere spolientur. Et hæc quidem communis utilitatis cogitatio effecit, ut, cum vix vlla tam inculta atque barbara, officiique erga suam societatem tam parum memor inveniatur gens, quæ cura minorum prorsus neglecta, hos omni destitutos ope, fraudibus ac iniuriis malorum reliquisset: tum ii potissimum populi, quos excitator humanitatis sensus ad civilem prudentiam diligentius colendam impulit, quovis studio teneræ ætatis infirmitati, rebus minorum publicæ magistratuum sollicitudini et tutelæ quam sanctissime commendatis, consulere laborarint. Qua de re abunde iurium diversarum gentium historiæ testantur; Et quanta præsertim Hebræi Athenienses, Lacedæmonii, Romani, nec non maiores nostri, Germani, (quorum erga pupillos, cura iis prospexerint, erudite, ut solebat, exposuit, de Iurisprudencia immortaliter meritis, atque post fata desideratissimus HEINECCIUS ^{f)}); cuius tamen scripnia iam expilare animus non est.

§. II.

^{d)} L. 122. pr. D. de legat. 1.

^{e)} §. 2. I. de his qui sui vel alien. iur. sunt.

^{f)} in diss. de Suprema principum magistratuumque tutela.

§. II.

Quod vero ad Romanos maxime attinet, quorum iura. sicut in aliis plerisque, ita in iis etiam, quibus pupillis cautum est, partibus, in domestici iuris supplementum adoptauimus^{g)}, vel dupondii haut ignorant, hoc iure tutelam inter munera, quae lege aut magistratu iubente, communis utilitatis causa, a ciuibus obeunda sunt, numerari^{h)}. Neque tamen satis suo officio sibi defuncti visi sunt Quirites, si personam ac res impuberis qualicunque tutoris cuiusdam fidei honestatique commendassent, verum etiam, ne is, vel ipsius custodis sui, aut malicia, aut desidia, damnum pateretur, vel aliunde quicquam isti facile metuendum esset, quam liberalissime prospexerunt, ut, quemadmodum SEVERVS aliquando Cuspio Rufino rescripsit, ⁱ⁾ omnibus liqueret, se omnem adhibere rationem subueniendis pupillis, cum ad curam publicam pertineat. Equidem nolo iam in exemplis insignis eius solertiae, qua Leges Romanae tutorem ipsum ad bonam fidem, diligentiamque exactam in administranda re pupillari adstringunt, recensendis longus esse, nedum illorum integrum contexere catalogum; Hoc saltem monere attinet, leges nostras, quo minus in re sua familiari facile circumscribantur pupilli, in cunctis, quae his fraudi esse possent, ^{k)} negotiis, auctoritate tutoris, ^{l)} imo quandoque, si grauitas causae illud poscat, iudicis consensu atque decreto, rem

Pupillus nostro iure sine tutoris auctoritate nihil alienare, ideoque nec solvere potest.

A 3

per.

g) STRYKII Vt. Pand. mod. L. XXVI. tit. I. §. I.

h) pr. I. de excus. tutor. add. L. 214. D. de V. S. L. 17. §. 4. 5. D. de excusat. tutor. WIELING lection. iur. ciu. L. II. c. 15.

i) L. 2. §. 2. D. qui pet. tutor.

k) pr. I. de auctor. tutor. L. 28. pr. D. de pactis.

l) quid apud Romanos sit auctoritas tutoris, erudite expositum est in GYNDLINGIANIS P. XXIX. art. VI.

perficiendam duxisse. Qua de causa iuris nostri architecti constituerunt, ut impubes non, nisi tutore rem approbante, quicquam alienare, ^{m)} imo, quod MARCIANVS monet, ⁿ⁾ ne possessionem quidem valide in alium transferre possit. Vnde porro consequens est, ut is solus cum effectu neque vendere, neque permutare, neque rem pignori dare, neque mutuam alteri pecuniam credere, neque debitorem suum ab obligatione liberare, quin imo ne creditori quidem suo recte soluere queat. ^{o)} In his enim omnibus aliqua continetur alienatio. ^{p)} Subsistamus in solutione a pupillo facta, de qua GAIVS ^{q)} conceptis verbis nos docet, quod pupillus ex omnibus causis soluendo sine tutoris auctoritate nihil agat, quia nullum dominium transferre possit. Quam etiam sententiam probat VLPRIANVS ^{r)} qui pupillum sine tutoris auctoritate soluere posse, et, si dederit nummos, hos accipientis fieri, diserte negat. Igitur, cum nummi hac ratione accipientis non fiant, eorum dominium penes pupillum manet, qui ea propter nummos extantes vindicare potest, ^{s)} ne incauta solvendi facilitate defensiones contra iniquam forte creditoris petitionem, perimantur. Consumptis tamen nummis pupillum liberatum esse, GAIVS atque VLPRIANVS, ^{t)} nec non IULIANVS, ^{u)} obseruant.

§. III.

An pupillus sentiat periculum pecuniae,

Enimvero, quod in saluberrimis herbis euenire solet, ut, perperam applicatae, plus quandoque noceant, quam profint:

^{m)} L. 9. pr. §. 1. 2. D. de auctor. tutor.

ⁿ⁾ L. 11. D. de adquir. rer. domin.

^{o)} §. ult. I. quibus alien. lic. vel non.

^{p)} L. 7. C. de reb. alien. non alienand.

^{q)} antea all. L. 9. §. 2. D. de auctor. tutor.

^{r)} L. 14. §. 8. D. de solution.

^{s)} arg. L. 11. §. 2. D. de rebus cred.

^{t)} in Leg. h. §. all. 14. D. de solution.

^{u)} L. 19. §. 1. D. de rebus cred.

profint: idem illud in hac quoque, solo pupilli fauore, artificiose satis inuenta cautione continget, siquidem alienationi, et, quae eius species est, solutioni, ab impubere sine tutoris auctoritate factae, omnino nullum effectum contra mentem cauentium relinquere velimus. Faciamus enim, pupillum quendam, infcio tutore, creditori suo centum ex mutuo forte debita exsoluere. Sed porro fingamus, haec centum penes creditorem, nulla concurrente culpa, veluti direptione latronum, aut incendio fortuito perire. Vter periculum rei sentiet? Num pupillum liberatum dicemus; an vero creditori, nouam vrgenti solutionem fauebimus? Istius causam aequitas manifesta, nec non ratio singularis iuris sui commendat: At hunc ex aduersa parte analogia iuris communis adiuuare videtur, cum ordinarie res quaelibet damno domini sui pereat^{v)}, nisi regula aliquando per claram exceptionem suam perdat officium. Quae diuersa propositae speciei aestimandae ratio, cum in schola iam Irneriana, tum inter Ictos quoque sequioris aevi diuersas opiniones peperit, et adeo multorum, ex celeberrimis interpretum, torfit ingenia, vt isti contra monitum HERENNII MODESTINI^{x)}, ea, quae salubriter pro vtilitate hominum introducta fuerant, duriore interpretatione, contra ipsorum commodum produxerint ad seueritatem; ut, inquam, contra pupillum in nostra, similibusue speciebus, litem dare, haut dubitauerint.

fine tutore, creditori solutae? in vtraque partem disputatur.

§. IV.

Horum agmen ducit AZO BONONIENSIS, ex Ioannis Cremonensis auditoribus celeberrimus, qui, seculo XII. Azo Bononiensis illud affirmavit. Azo curius autem

v) L. 6. et 9. C. de pigneratit. action.

x) L. 25. D. de Legibus.

negat; quem
multi sequuntur
font.

XII. doctrina scriptisque suis famam scientiae iuris ciuilibus ^{y)} tantam affecutus est, ut etiam Bononiae docens, decem milia auditorum attraxisset dicatur, ^{z)} et a BALDO PERVINO ^{a)} vas lectionis, et fons legum lauderetur, eius denique compendium iuris ciuilibus, quod *summa* inscribitur, ita communem commeruerit calculum, ut absque illo forensia negotia feliciter tractari posse, a plerisque fere omnibus negaretur. ^{b)} Sed FRANCISCUS ACCURSIVS, qui ex Azonis prodiiit auditorio, ^{c)} circa finem Seculi XII. et initium Seculi XIII. clarus, tamen praecipua, quae a magistro suo didicerat in aliis plerisque seruare, eaque ab aduersariis saepe intemperantius, quam par erat, defendere, confueuerit, ^{d)} in nostra tamen quaestione, sprete praecipitoris auctoritate, pro pupillo sensit. ^{e)} Cuius opinio postmodo interpretum plerorumque assensum tanto facilius impetrauit, quanto maior esse coepit glossae veneratio. ^{f)} De hoc enim satis testabuntur, si vasta volumina euoluere non piget, BARTOLI DE SAXOFERRATO, PAVLLI CASTRENSIS, IASONIS MAYNI, ALEXANDRI IMOLENSIS, atque centum aliorum verbosa commentaria; ^{g)} quibuscum MYNSINGERVM, ^{h)} VINNIUM, ⁱ⁾ LAUTERBACHIVM, ^{k)} BERGERVM ^{l)} et complures alios, qui ex recentioribus hoc argumentum attigerunt,

- ^{y)} vid. GUIDO PANCIOLELLVS de clar. leg. interp. L. II. c. 25.
^{z)} BRUNQVELL. Hist. iur. P. III. m. 2. c. 3. §. 19.
^{a)} ad L. contractu 17. C. de fide instrumentorum.
^{b)} PANCIOLELLVS loc. cit.
^{c)} idem L. II. c. 29. add. *Gravinae* orig. iur. p. 183.
^{d)} BALDVS ad L. 7. C. de praeser. 30. vel 40. annor.
^{e)} in Glossa ad L. 19. §. x. D. de re.

- bus creditis.
^{f)} BRUNQVELL. Hist. iur. P. III. m. 2. c. 5. §. 6.
^{g)} ad all. L. 19. si cert. pet. de reb. cred.
^{h)} ad §. ult. I. quibus alienare licet vel non.
ⁱ⁾ ad eundem §. phum Instit.
^{k)} in dissert. de solutionibus; quae extat in dissertat. Tubingens. Vol. III. diss. 21.
^{l)} in resolution. Leg. obst. p. 695.

runt, (illud enim hactenus ex instituto tractatum esse non recordor) consentientes deprehendo.

§. V.

Nihilominus tamen post Accursii tempora multos ad huc retinuit patronos aduersa sententia. Imo eandem Seculo XV. cateruatim defenderunt aduocati Florentini in facto nostrae speciei non plane absimili, quo minor aut mulier ad pretium equi, absque consensu aliquot confanguineorum, (qui secundum iura loci necessarius erat) venditi et traditi, sed paucis diebus post mortui, consequendum, contra emporem litem intenderat; Et contra minorem iudicatum fuisset, nisi LVDOVICVS PONTANVS DE ROMA, vir magni ingenii atque doctrinae, cuius laudes commemorauit AENEAS SYLVIVS, ^{m)} suo consilio et auctoritate effecisset, vt in specie proposita, quamuis venditio illa, contra leges facta, perfecta haut fuisset, damnum emporis esse pronunciaretur. ⁿ⁾ Inprimis quoque nominandus est PHILIPPVS DECIVS, circa finem Seculi XV. et initium Seculi XVI. variis in academiis multa cum celebritate iura professus, ^{o)} qui, derelicta glossae auctoritate, in nostro casu, ideo potissimum, quod res suo domino perit, atque is, qui commodo domini gaudet, incommodum cum eo connexum repudiare non debet, sensum periculi ad pupillum retulit. ^{p)} Cuius in sententiam se pedibus ire conceptis quidem verbis fatetur ANDREAS ALCIATVS, ^{q)} in quo GRAVINA haut immerito laudat, quod

B is

^{m)} in gestis concilii Basil. vid. FICCARDI vit. ICtor. recent. sub voce: Romanus.

ⁿ⁾ IASON MAYNVS ad L. 19. §. I. D. si certum petatur.

^{o)} PANCITROLLVS de claris leg. interpret. L. II. c. 135.

^{p)} in comment. ad L. 19. §. I. D. si cert. petatur.

^{q)} in comment. ad eand. L. 19.

Ex his, qui A-
zonis senten-
tiam defende-
re conati sunt,
aliqui nomi-
nantur.

is manu sua iurisprudentiam ex humo sustulerit: *) Tan-
 rum tamen abest; vt Alciatus vere, damnum, pecuniae
 solutae contingens, pupillo imponi debere, crediderit: vt
 potius illas saltem rationes, ex quibus plerique sententiam
 Accursii defendere solebant, impugnandas esse existima-
 uerit. Nec silentio praetereundus est HUGO DONELLVS,
 sive XXIIII Iacobo Cuiacio, scriptis et doctrinae et elegantiae
 dote commendabilibus illustris, qui in specie nostra, teste
 VINNIO, s) cum AZONE sentit. Attamen Donelli com-
 mentarium ad tit. Dig. de rebus creditis, s) in quo sine
 dubio istam controuersiam tractauit, (in reliquis enim iu-
 ris civilis commentariis eius nihil inuenire potui) euoluere
 non licuit.

§. VI.

Aequitas lega-
 lis postulat, vt
 in nostra spe-
 cie periculum
 pecuniae solu-
 tae ad credito-
 rem refera-
 mus,

In hoc Iureconsultorum dissidio, dum delibero, vtrius
 partis sententia sequenda sit, in mentem venit, quod a-
 liquando CELSVS u) in alia quadam controuersia, cum
 etiam iuris apices cum aequitate pugnare viderentur, mo-
 nit: esse hanc quaestionem de bono et aequo, in quo ge-
 nere plerumque sub auctoritate iuris scientiae perniciosè
 erretur. Vt enim in specie proposita pupillo faueamus,
 et pecuniam periculo creditoris solutam esse dicamus, ma-
 nifesta aequitas postulat, non cerebrina, sed quae cum
 mente legum, pupillis cauentium, accurate conuenit, quam
 idem CELSVS, qui ipsum ius nostrum per artem boni et
 aequi definit x), et PAVLLVS y), imo IMPERATORES
 quoque

*) Origin. Iar. p. 206.

s) in Comment. ad §. vlt. l. quibus
 alienar. lic.y) qui editus est Antwerp. 1582. et
 Francofurt. 1626.u) quem excitat PAVLLVS in L. 91.
 §. 3. D. de verbor. obligat.x) L. 18. D. de Legibus. L. 1. pr. D.
 de iustitia et iure.

y) L. 90. L. 168. D. de reg. iur.

quoque ^{z)} tanto diligentius commendant, quanto magis ius summum, nullo aequitatis temperamento emollitum, summa foret iniuria.^{a)} Num enim sine nota maximae iniquitatis concedi poterit, ut pupillus ob minorem aetatem damnus aliquod patiat, quod, si maior fuisset, ad ipsum haut pertinisset? Certe architectorum iuris nostri haec mens non fuit, qui omnia, quae pro pupillo singulariter constituerunt, nullo alio fine, nisi ut illi caueretur, introduxerunt. Inprimis autem, quod supra obseruauimus, fauore tenerae aetatis est receptum, ne nummi, a solo pupillo soluti, statim accipientis fiant, quo vindicari, nec exceptiones contra petitionem creditoris forte perire possint. At praeclare monent IMPERATORES^{b)}, ne illud, quod fauore quorundam est constitutum, quibusdam casibus ad laesionem eorum inuentum videatur. Imo, quod speciatim ad pupillos atque reliquos minores attinet, diferte praecepit GORDIANVS^{c)}, ut illis aetas in damnis quidem subuenire, non autem in rebus prospere gestis obesse debeat.

§. VII.

Neque vero hac ratione pupillo cum creditoris iniuria fauere videbimur. Huic enim illud saltem imponimus damnum, quod, tamen si a maiore nummi soluti fuissent, aequo animo ferre deberet. Quin imo, cum is pecuniam ex causa solutionis acceperit, ideoque dominium nummorum sibi acquirere voluerit, periculum quoque, quod cum dominio ordinarie coniunctum esse sciuerat, aut certe nosse debebat, tacite recepisse, dicendum est; Quapropter hic merito applicari posse videtur, quod VI-

Nullam hoc modo creditori fieri iniuriam, ostenditur.

B 2

PIA-

z) L. 8. C. de iudiciis.

a) vid. KRESSII *diff. de iure summo iniuria summa*. Helmstad. 1713.

b) L. 6. C. de Legibus.

c) L. 14. C. de procurator.

PIANVS ^{d)} ait, nullam esse iniuriam, quae in volentem fit. Cui quidem argumento obstare possēt, quod creditor noster in errore versetur, ac proinde secundum doctrinam eiusdem VLPIANI ^{e)} consentire non credatur: nisi CASSIVS apud POMPONIVM ^{f)} satis luculenter observasset, errorem atque ignorantiam tunc demum, cum culpa vacat, errantem iuuare. At enim vero, ut optime monent laudatissimi Iureconsulti, VLRICVS HVBERTVS ^{g)}, nec non BERGERVS ^{h)}, est utique, quod imputari queat creditori, ab impubere solo pecuniam accipienti, siue debitorem suum pupillum esse sciat, siue istud ignoret. Quod si enim conditio debitoris ipsi nota fuit, supinam plane committit negligentiam, qui sibi ab eo sine tutoris auctoritate solui patitur. Sin autem nesciuerit istius aetatem, nihilominus nonnullius culpa reus manet, cum de conditione eius, quocum negotium agit, exploranda sollicitus esse debuisset, ut VLPIANVS ⁱ⁾ praecipit, qui quidem magis de debitore, quam creditore loqui videtur, sed generali nicitur ratione, imprimis autem, quod ad pupillos, observante CVIACIO ^{k)}, plenius intelligi debet. Quae res tanto minus habet dubii, quanto facilius creditor de pupillari debitoris aetate certior fieri, imo auem, quod aiunt, ex plurimis internoscere nullo negotio potuisset. Quapropter illi merito damni reparatio denegabitur, qui propter suam culpam, secundum regulam POMPONII ^{l)}, damnum sentire non videtur.

§. VIII.

d) L. 1. §. 5. D. de iniuriis.

e) L. 116. D. de regul. iur.

f) L. 3. §. 1. D. de iuris et fact. ignor.

g) in Praelect. Instit. L. II. tit. VIII. §. 4.

h) in resolution. Leg. obstant. pag. 695.

i) L. 19. D. de regul. iur.

k) Observationum L. VII. cap. 36.

l) L. 203. D. de regulis iur.

§. VIII.

Magis adhuc nostram confirmabit opinionem, si cogitare velimus, quod illi omnes, qui fortuitum pecuniae solutae interitum in rationes pupilli scribere solent, re ipsa nihil aliud agant, quam ut in pari damno creditori maiori contra pupillum subueniant. Hoc autem iuris nostri analogiam haut permittere, expeditum est. Noluerunt sane magistri artis nostrae, ut, quae minoribus atque pupillis aduersus laesiones praebentur, auxilia, maioribus facile profint, etiam tunc, cum id fieri, minoris quodammodo oblique interesse videtur. Id quod luculenter satis patet ex exemplo restitutionis in integrum, de qua VLP IANVS ^{m)} non inelegantem mouet dubitationem, num etiam filiisfamilias minoribus in re peculiari sit subueniendum? addita ratione, quia hoc modo efficeretur, ut per eos maioribus quoque, hoc est, patribus illorum subueniretur, quod nequaquam praetori esset propositum; Hunc enim minoribus tantum auxillum promississe, non maioribus. Idem etiam obseruat PAVLLVS, ⁿ⁾ qui filiumfamilias, si res mandato patris administret, beneficium restitutionis habere, negat, cum eo modo maiori potius consulere, cuius damno res sit cessura. Igitur multo minus maiori, nouam nummorum, casu perditorum, solutionem urgenti, cautio, sola aetatis miseratione introducta, contra pupillum, cum huius manifesto interritamento prodesse debebit. Imo vero, cum CAIUS ^{o)} aequum esse doceat, ut naturalis interitus ad actorem pertineat, cum ea res interitura esset, quamuis restituta actori fuisset: utique inciuile foret, si pupillo nouam iniungeremus solutionem pecuniae,

Nostram sententiam aliae iuris rationes iuuant.

B 3

^{m)} L. 3. § 4. D. minoribus.
ⁿ⁾ L. 23. D. eodem.

^{o)} L. 14. §. 1. D. depositi.

niae, a creditore amissae, quae tamen recte, et cum tutoris auctoritate soluta, non minus peritura fuisset. Si denique, PAVLLO ^{p)} iudice, dum quaeritur de damno, potentior est, qui tenet, quam qui persequitur, licet parviusque causa sit: intelligi non potest, quare in nostra specie magis ad pupillum, quam ad creditorem, qui tamen, dum novam solutionem postulat, actor fit, sensus periculi pertinere debeat? cum pupilli etiam potiore causam esse, dubitari nequeat, et VLPIANVS ^{q)} discrete praecipiat, maximam semper prae ceteris aetatis rationem esse habendam. Ex quibus omnibus liquido satis constat, quod nostram, de periculo pecuniae a pupillo solutae, sententiam, et aequitas, et iuris ratio suggerat, quamvis iure expresso deficiamus.

§. IX.

Sensus l. 19. §. 1. D. de rebus cred. inuestigatur.

Attamen nondum in portu nauigamus, et varii adhuc scopuli latere videntur, quos ex parte IULIANVS ^{r)} posuisse creditur interpretibus. Audiamus ipsum Iureconsultum: „Si pupillus, inquit, sine tutoris auctoritate crediderit, aut *soluendi causa* dederit, *consumpta pecunia* conditionem habet, aut *liberatur*: non alia ratione, quam *quod factio eius intelligitur ad eum, qui acceperit, peruenisse*. Quapropter, si eandem pecuniam is, qui in creditum vel in solutum acceperat, alii porro in creditum, vel in solutum dederit, consumpta ea, et ipse pupillo obligatur, vel eum a se liberabit, et eum, cui dederit, obligatum habebit, vel se ab eo liberabit. Nam omnino, qui alienam pecuniam credendi causa dat, consumpta ea, habet obligatum eum, qui acceperit: item qui in solutum dederit, liberabi-

^{p)} L. 91. §. 3. in fin. D. de Verbor. Oblig.

^{q)} L. 11. §. 7. in fin. D. de minoribus.
^{r)} L. 19. §. 1. D. de rebus creditis.

rabitur ab eo, qui acceperit. In qua lege inprimis verba: factio eius etc. ambiguitati causam dare visa sunt. Etenim AZO ea de facto accipientis, seu de consumptione intelligenda esse existimavit, ideoque sine hoc facto dominium non intelligi translatum, nec periculum penes creditorem fore credidit. At e contrario eadem verba ad factum pupilli, hoc est, ad numerationem refert AC-CURSIVS, cui perinde esse videtur, ac si dixisset Iureconsultus: pecuniam, si deinde consumpta est, factio numerationis ad eum, qui acceperit, pervenisse intelligi. Quam explicationem Bartolus, et alii, iam supra nominati interpretes sequuntur. Sicuti autem incivile mihi cum CRESSO esse videtur, nisi tota lege perspecta, vna aliqua particula proposita, iudicare velle; ita quoque haut crediderim, hanc eorum disputationem rem ipsam conficere posse. Videlicet IULIANVS in principio legis observauerat, non omnem numerationem statim ab initio obligare, illudque eorum illustrauerat exemplo, qui mortis causa donant, vel, vt aliquid fiat, pecuniam dant. Qua occasione pupillus etiam, sine tutoris auctoritate credens, aut solvens, nec non is, qui alienam pecuniam credendi soluendive animo numerat, in mentem venit Iurisconsulto nostro. Ipsam statim numerationem obligare aut liberare, etiam in hac specie negat. At si consumpti fuerint nummi, tam pupillum, quam eum, qui alienam pecuniam dedit, aut sibi obligare accipientem, atque conditionem nancisci, siquidem animo credendi dederint, aut si dissoluendae alicuius obligationis intentionem habuerint, a creditore liberatos fore, statuit. De hoc igitur dubitari nequit, quod tunc, si nummi a pupillo soluti, accipientis voluntate absumpti sunt, conualescat negotium, et dominium translatum esse creditur.

1) L. 24. D. de legibus.

datur. Alias enim dici non posset, pupillum condictionem aut liberationem nactum esse; Siquidem dominus rem suam ordinariae haut condicit, ¹⁾ sed vindicat: neque solutione liberatus dicitur, qui nummos accipientis non effecit. ²⁾ Imo IULIANVS in lege nostra diserte fateatur, quod nummi consumpti intelligantur ad eum, qui acceperit peruenisse. Peruenisse autem res ad aliquem secundum explicationem VLPIANI, ³⁾ atque PAVLLI, ⁴⁾ tunc dicitur, cum ita eius facta est, ut apud eum quoque sit remansura, neque repeti possit.

§. X.

In hac lege sub appellatione pecuniae consumptae non intelligitur ea, quae casu perit.

At non eodem modo est expeditum, an sub appellatione ne consumptae pecuniae, etiam illam, quae sine accipientis facto perit, noster voluerit comprehensam? Afirmant hoc ex interpretibus veteribus imprimis BALDVVS ET ALEXANDER IMOLENSIS ²⁾; Quorum tamen opinionem meam non fecerim. Equidem vocem: *consumere*; scriptoribus veteris Latii, in generaliori significatione frequentem esse, atque haut raro fatalem quoque rei cuiusdam interitum indicare, etiam ii, qui in latino dicendi genere mediocriter sunt versati, non ignorant. Neque plane iuerim inficias, in ipsis legibus Romanis vocabulum istud eodem in sensu occurrere; quemadmodum IVSTRINIANVS ^{a)} aedes incendio consumptas vocat. Attamen iis quoque, qui Romanorum Ictorum fragmenta diligenti versare manu adfueverunt, non esse poterit incognitum, quod

¹⁾ §. 14. et 15. I. de actionibus. c. VIACH paratila ad tit. Dig. de rebus creditis.

²⁾ arg. L. 27. D. de solutione.

³⁾ L. 2. §. 3. D. de hered. vel act.

vend. L. 71. L. 164. §. 2. D. de Verb. signif.

⁴⁾ L. 61. D. de solutione.

²⁾ ad L. 19. §. 1. D. si certum petat.

^{a)} §. 3. I. de usufructu.

quod his, vti verba atque formulas plerumque, cum ex arte loquebantur, magna solertia distinguere solebant; ita quoque vocem: consumere, iis rebus, quae possessoris voluntate absumuntur ^{b)}, accommodare, ea vero, quae casu esse desinunt, periisse ^{c)}, interiisse ^{d)}, extincta ^{e)}, perdita, siue deperdita ^{f)}, amissa ^{g)}, etc. dicere sollemnius fuerit. In qua specialiori vocabuli significatione etiam Iulianum nostrum pecuniam consumptam appellasse, non ex exemplo modo, quod de creditore, alii rursus solvente, vel credente, adiecit, verum etiam ex hoc constare puto, quod in fine legis maior quoque, ex alienis nummis solvens, iis consumptis, liberari dicitur; quem tamen, si pecunia sine facto accipientis periisset, haut fore liberatum, variis argumentis, si angusti nostrae dissertationis cancelli permitterent, probari possit ^{b)}.

§. XI.

Quodsi ergo de consumptis tantum, non perditis nummis Iuliano sermo est, parum obtinebimus, siue Azonem, siue Accursium in explicandis verbis: *facto eius* etc. sequi malimus. In eo potius cardo rei vertitur, ut videamus, num Iureconsultus vnam liberationis speciem, quae per consumptionem contingit, ponendo, alteram, si casu perierint nummi, illico negare voluerit? Id quod non crederim. Equidem, ne quid dissimulem, varii sunt colores,

Adducuntur dubia, quae ex hac explanatione contra nos torqueri posse videntur.

b) L. 13. D. rebus creditis.

c) L. 31. D. quib. mod. vsufr. amitt. L. 27. §. 21. D. ad L. Aquil. L. 5. L. 11. D. reb. cred. L. 38. D. de iure dot.

d) L. 10. D. de periculo et com. modo rei vendit.

e) L. 10. D. quib. mod. usuf. amitt.

f) L. 11. §. 6. D. de minor. L. 21. D. de hered. petit. L. 16. D. de admin. et periculo tutor.

g) L. 14. §. 1. D. de Verbor. signif.

h) vid. L. 17. D. de solution. L. 94. princ. D. eodem.

res, quibus fucus adfirmantium opinioni illini posse videtur. Argumento enim, a contrario petito, frequentissime utuntur Iureconfulti, illudque aliquando a PAPINIANO ⁱ⁾ fortissimum appellatur. Quapropter illud in nostra lege explicanda eo rectius locum habere putabis, quo magis Iulianus in simili specie, qua furiosus alicui pecuniam quasi mutuam dederat, referente POMPONIO ^{k)}, ad conditionem furioso acquirendam illud potissimum videtur desiderasse, ut pecunia fuerit versa in rem accipientis. Imo, quod non minus meam vellicare credes opinionem, non Iulianus modo, verum etiam alii Iureconfulti, ut VLPIANVS ^{l)}, atque CAIVS ^{m)}, nulla omnino pecuniae interuentis facta mentione, vno veluti ore, pupillum, absque tutore soluentem, *consumptis nummis*, liberatum dicunt. Ex hoc enim colliges, iuris nostri architectos per illam, quam in nummis consumptis statuerunt, exceptionem, in reliquis confirmatas voluisse regulas, secundum quas pupillus solus soluendo nihil agit, et res quaelibet damno domini sui perire creditur. Praeterea iuris Romani arbitratore in damnis quidem fortuitis minoribus atque pupillis singulariter fauere noluisse videntur, cum VLPIANVS ⁿ⁾ clare praecipiat, non restituendum esse, qui rem suam sobrie administrans, occasione damni, non inconsulte accidentis, sed fato, velit restitui: Nec enim euentum damni restitutionem indulgere, sed inconsultam facilitatem. Quam etiam sententiam POMPONII, MARCELLI, atque IULIANI fuisse, idem Vlpianus testatur. Denique Iulianus in nostra lege pupillum cum eo, qui alienos nummos soluit, quod

i) L. 1. pr. D. de officio eius cui mandat. est iurisdic.

k) L. 12. D. de rebus creditis.

l) L. 14. §. 8. D. de solution.

m) L. 9. §. 2. D. de auctorit. tutor.

n) L. 11. §. 1. D. de minoribus.

quod ad liberationem in eandem classem collocasse videtur: Vnde illum non magis, quam hunc, per interitum pecuniae liberatum fore credes. Verum haec omnia, quantamcunque probabilitatis speciem prae se ferant, tanti tamen non sunt ponderis, ut pupillo sensum periculi, semel soluta pecunia, impositum voluisse Iureconsultos, existimem.

§. XII.

Omnino late patent in iurisprudencia nostra, quae a contrario ducuntur, argumenta. Sed illa magnas etiam cautiones habent, quas ex praeceptis potissimum Logicorum adhibere necesse est, quo minus a veritate seducamur per paralogismos. Inprimis obseruandum est, istiusmodi argumentorum hanc esse indolem, ut ex aliqua propositione de ideis diuersis aut oppositis ita iudicemus, ut isti rei, cum qua subiecti notio non conspirat, praedicatum etiam conuenire negemus; quemadmodum in nostra specie ita a contrario rationes subducunt aduersarii: Consumptio pecuniae solutae pupillum liberat; iam vero interitus illius non est consumptio; Ergo pupillus quoque per interitum pecuniae haut liberatur. Hoc autem disputandi genus ad eas tantum pertinere propositiones, quarum praedicatum differentiam subiecti ab aliis rebus continet, praeclare monent, qui Logices praecepta tradunt. ^{o)} Sic v. c. ex eo, quod is, qui statu ciuili gaudet, persona sit, tuto colligere poterimus, seruum non esse personam. At e contrario falleremur, si ex regula illa *VLPIANI*, ^{p)} quae eum, qui auctore iudice comparauit, bonae fidei possessorem

Quousque in iure nostro a contrario tuto argumentari liceat?

C 2

^{o)} vid. Ceberimus MÜLLERVS in Log. Germ. c. XV. §. 14. in not.

^{p)} L. 137. D. de Reg. Iur.

forem facit, negatiue concludere vellemus. Quam in argumentis a contrario cautionem non ignorarunt Iureconfuli Romani. Sic PAPINIANVS ^{q)} ideo actus extraordinariae iurisdictionis a iudice praesente mandari posse recte negauit, quia lex tunc saltem, si proficiscatur, mandare permittit. Eodem modo PAVLVS ^{r)} bene concludit; praetorem, si vnum tantum ex pluribus iudicare vetet, reliquis illud permisisse videri. Ex his vero apparet, in nostra specie argumentum a contrario haut esse tutum. Non enim per solam consumptionem pupillus a creditore suo liberatur, sed etiam aliis modis, veluti acceptilatione, pupilli obligatio sine tutoris auctoritate, VLPIANO teste, ^{s)} potest dissolui. Quemadmodum autem nemo dixerit, quod Iulianus, mentionem pecuniae consumptae faciendo negare voluerit, liberationem pupillo per acceptilationem contingere posse: ita nihil quoque magis adesse videtur causae, cur eundem, extincta pecunia, liberationem pupillo abiudicasse, credere velimus.

§. XIII.

Argumentum
a silentio Icto-
rum petitum
fallacissimum
est.

Neque vero maiori dissentientibus praesidio est alterum Iuliani, quod POMPONIVS memorauit, ^{t)} de furioso, responsum. Primo multum interest discriminis, inter furiosum, qui plane velle nequit, sed vt idem IULIANVS alio in loco obseruat, ^{u)} per omnia, et in omnibus, absentis vel quiescentis loco habetur; et inter pupillum, qui, quid agatur, intelligit, sed ob lubricum aetatis, iis tantum in causis, quibus conditio sua deterior fieri posset, auctori-
tate

q) L. I. pr. D. de officio eius, cui mand. est iurisd.

r) L. 12. pr. D. de iudicijs.

s) L. 2. D. de acceptilatione.

t) L. 12. D. de rebus creditis.

u) L. 2. §. 3. D. de iure codicillorum.

tate tutoris opus habet. Deinde re ipsa nihil noui, quod grauius ferire possit sententiam nostram, proposuit Iureconsultus. Etenim locutio: *in rem uertere*, quae in hac lege occurrit, nihil est aliud, quam consumere, sicuti VLPIANVS *) omne illud, quod in alicuius negotium, siue bene, siue male, impensum est, in rem uersum dicit. Igitur de eo, si pecunia fortuito perierit, rursus silet; Id quod ab VLPIANO quoque, et CAIO, factum esse, supra dixi. Sed quis nescit, fragile, imo elumbe, esse argumentum a solo silentio auctoris desumptum, de quo genere uerissimum est, quod PAVLLVS ait: y) Qui tacet, non utique fatetur, sed tamen uerum est, eum non negare. Nec adeo mirabimur, Iureconsultos de consumptis solum, non de perditis quoque nummis suam exposuisse sententiam, si cogitemus, illos de eo, quod saepius fieri solebat, et de quo frequentius consulebantur, magis sollicitos fuisse.

§. XIV.

At grauius nobis obfistere uidetur iuris ratio, qua pupillus sine tutoris auctoritate soluendo nihil agere, neque dominium transferre posse, existimatur. Exinde enim, si iuris apices intueamur, pecuniam illi, tanquam domino, perituram credemus. Verum ea propter pupilli nostri causam nondum perditam esse puto. Hoc certe probari nequit, pupillum inconsulto tutore soluentem, nullo modo quicquam agere; sed Iureconsulti saltem illum soluendo dominium nummorum transferre negant. Id quod luculenter confitetur CAIVS. z) Num autem necessario inde consequitur, ut periculum transire nequeat in accipientem, qui, si VLPIANI, de depositario, cui pecuniae

Dominium, quod translatum non est, tamen fictione iuris pro translato interdum haberi potest.

C 3

niae

*) L. 3. §. 6. D. de in rem uerso.
y) L. 142. D. de reg. iur.

z) L. 9. §. 2. D. de auctor. tutor.

niae depositae usus permittitur, locuti, verba ^{a)} applicare licet, animo possidere coepit? Possunt haec duo simul stare, vt proprie quidem non transferatur dominium, et illud tamen certo modo translatum fuisse intelligatur, i. e. fingatur. Vnde quoque **ALCIATVS** ^{b)} rem ita explicat, vt in specie nostra, tametsi pupillus ipso iure dominus nummorum solutorum permanerit, tamen, si extinguantur, proprietates ad creditorem peruenisse intelligatur, ideoque eius, quasi domini nummorum esse debeat periculum.

§. XV.

Dominio ob singularem alicuius fauorem remanente, periculum nihilominus in accipientem transferatur.

Facilior adhuc est explicatio **LVDOVICI ROMANI**, quam **IASON MAYNVS**, et ex recentioribus **MYNSINGERVS**; **LAVTERBACHIVS**, **BERGERVS** ^{c)} sequuntur. Videlicet illi regulam, qua res domino perire dicitur, tunc officium suum perdere obseruant, quando dominium iure tantum singulari et alicuius fauore remansit. Equidem displicet haec interpretatio Alciato, cui non est ad palatum, quod pupillus iure saltem singulari dominus manere dicatur, quem potius iure communi et generali dominum permanuisse contendit, licet hoc largiatur, quod prius pupilli dominium hoc in casu speciali eius fauore non abdicatur. Sed verba captare Alciato, quis non animaduertit? Dominium enim pecuniae a solo pupillo numeratae, iure singulari penes pupillum manere dicunt, non, ac si separata quaedam dominii species sit, sed quia ob fauorem, vtilitatemque pupilli remanet, cum alias, rem suam creditori soluens, eam illico accipientis faciat; quemadmodum **PAVLLVS** ^{d)} ius singulare illud vocat, quod contra tenorem

a) L. 9. §. 9. D. de rebus creditis.

b) ad L. 19. §. 1. D. de rebus cred.

c) in loc. supra §. IV. circa fin. adductis.

d) L. 16. D. de Legibus.

rem rationis, propter aliquam vilitatem auctoritate constituentium introductum est. Ideo autem faciliorem dico Ludouici Romani explicationem, quia altera Alciati interpretatio fictionem translati domini ponit, cum vere dominium a pupillo transferri posse, negent Iureconsulti. Sed fictione aliqua, sine manifesta legum auctoritate, rem componere velle, satis conuenire haut videtur. E contrario vero nihil periclitabimur, siquidem dominium omnino pupilli manere, attamen periculum rei in creditorem transferre dicamus. Quamuis enim ordinarii sit iuris, vt exceptio non praesumatur, sed casus fortuitus ab eo potius, qui domini commodum gaudet, secundum PAVLLI effectum, ^{e)} sit ferendus: Hic tamen vsu venit, quod aliquando PRISCVS IAVOLENVS obseruat, ^{f)} omnem definitionem (i. e. regulam iuris, vt ex Basilicis rem explicat HEINECCIUS ^{g)}) in iure periculosam, et parum esse, quod non subverti possit. Neque enim per expressa tantum legis verba, sed etiam per aequitatem, speciali iuris ratione sussultam, regulis generalioribus limites poni credendum est. Ipsa aequitas, si definitionem GROTTII agnoscamus, est virtus correctrix eius, in quo lex propter vniuersalitatem deficit. ^{h)} In primis autem in his, quae contra rationem iuris (i. e. iure singulari) constituta sunt, iuris regulam sequi nos posse, abscisse negat IVLIANVS. ⁱ⁾ Igitur dubitari nequit, hic a regula iuris, merito fieri discessionem, atque periculum eius, quod a pupillo solutum est, ad creditorem, licet is proprie dominus non sit, referri debere;

e) L. 10. D. de reg. iur.

f) L. 202. D. eod.

g) in dissert. de religione iudicantium circa reorum confessiones. §. 2. Francofurt. 1730.

h) vid. KRESSII diff. de aequitate C. I. §. 16. hab. Helmstad. an. 1731.

i) L. 15. D. de Legibus.

bere; cum in superioribus paragraphis iam demonstratum, et fact multis Legum argumentis sit euictum, aequitatem iuris manifestam pro nobis facere, et solo fauore tenerae aetatis, contra iuris communis tenorem, interdictam esse rerum pupillarium alienationem. Vt rem in summam contraham, pupillus in nostro casu ipso quidem iure, (stricto scilicet) liberatus non videtur. Attamen, si nummis perditis creditor petere pergat, hic repellitur ope exceptionis.

§. XVI.

Aliquando minores et pupilli etiam contra damna fortuita adiuantur.

Neque etiam nostram confutat hypothesin, quod iura Quiritium in damnis fortuitis minoribus succurrere non soleant. Quod si enim VLPIANI verba ^{k)} attente perpendamus, liquido patescit, iureconsultum ista tantum damna putare, quae cuius, quamuis diligentissimo patrifamilias, contigissent. E contrario vero tunc, si vlla inconsulta facilitas minoris appareat, huic in subsecutis fortuitis quoque intertrimentis succurrendum esse, noster eleganti illustrat exemplo aditae hereditatis, in qua res multae mortales sunt, aes autem alienum graue, quod non prospexit minor. Vnde recte BRUNNEMANN ^{l)} hanc regulam construit: restitui debere minores contra factum, quod omisissent, si prudenter rem expurtaissent; tametsi casus mere fatalis sit secutus. Iam consideremus propositam speciem. Quis quaeso dubitabit, inconsultam pupilli facilitatem esse, si sine tutoris auctoritate soluat? cum potius si prudens fuisset, tutoris auctoritatem negotio accommodari curauisset, quo illico per numerationem liberatus, et ab omni metu controuersiae iniqui creditoris factus fuisset immu-

^{k)} L. 11. §. 4. D. de minoribus.

^{l)} in Comment. Pandect. ad all. L.

11. D. de minor.

immunis. Ex his autem consequens est, ut, cum iurium conditores, ob damnum inconsultam minoris aut pupilli facilitatem secutum, adeo negotia perfecta rescindere non vereantur, tamen ceteroquin dissolutioni eorum, quae rite gesta sunt, parum faueant ^{m)}: multo magis rata sint habituri ea, quae alias pupilli fauore nulla declararunt, siquidem, ista conseruari, manifeste ex re pupilli esse videatur. Id quod etiam claris verbis iubet Imperator, quem iam supra excitauimus, GORDIANVS. ⁿ⁾

§. XVII.

De reliquo, nobis haut obstat, quod IULIANVS ^{o)} pupillum cum eo, qui alienos nummos soluit, coniunxit. In ea enim, quam ICtus ibi tractat, specie, iste cum hoc recte omnino comparatur. Neuter enim per numerationem pecuniam facit accipientis; et uterque consumptis a creditore nummis liberatur. An vero exinde etiam consequitur, ut pupillus, quod ad fatalem nummorum interitum, de quo Iulianum in ista lege non locutum esse, supra ostendi, cum illo, qui alienam numerauit pecuniam, eodem iure censeretur debet? Qua quidem in re maximum discrimen ratio iuris suggerit. Iste enim, puta pupillus, nummos accipientis facere nequit, ne sibi noceat. Igitur, quod in eius fauorem est constitutum, eidem causam damni attrahere non debet. Qui vero nummos alienos soluit, naturaliter dominium transferre non potest; quia, quod ipse non est, sine domini voluntate alterius efficere non valet. Quam ob rem, cum huic iura non singulariter faueant, merito perditis nummis denuo soluit. Neque etiam

^{m)} vid. L. 4 et 7. pr. D. de in integr. restitution. L. 3. 4. 6. 7. C. de rescind. vendit.

ⁿ⁾ L. 14. C. de procurator.
^{o)} in supr. all. L. 19. D. de reb. credit.

iam, quod inprimis obseruari meretur, tantum obiici potest creditori, cui aliena pecunia soluta est, quantum quidem ille sibi imputare debet, qui a solo pupillo nummos accepit. Vtrum enim nummi sint alieni, an proprii solventis, non aequae facile intellectu fuit creditori, ac debitoris sui conditionem, aetatemque nosse potuisset.

§. XVIII.

Quae hactenus de pupillo disputata sunt, possunt applicari ad minores, In re Romano, si minori curator est datus.

Superatis scopulis, iam vela contrahamus. Illud tamen coronidis loco addo, quod ea, quae hactenus principaliter de pupillo disputata sunt, etiam ad eum, qui, pubertate maior, perfectam aetatem nondum attigit, pertineant. Equidem iure Quiritium multum intererat, utrum curator adolescenti datus esset, an non? Etenim solutio a minore, curatorem non habente, non minus ad liberationem efficax videbatur, quam si homo iam perfectae aetatis debitum creditori suo reddidisset. Quae res ante ANTONINI tempora dubio vacabat, cum in LL. XII. tabb. nihil de minorum cura esset cautum, ideoque his solis administratio rei familiaris permitteretur, nisi ipsimet, aetatis fragilitati diffidentes, curatorem sibi peterent, quem redditis causis, ex L. LAETORIA ^{p)} accipiebant. Sed quamvis successu temporis M. ANTONIVS, teste IULIO CAPITOLINO, ^{q)} omnes adultos, non redditis causis, curatores accipere iuberet: illis tamen curatores non obtrudi, sed desiderantibus dari voluit. Id quod PAPINIANVS, qui sub Seuero Caracalla et Geta floruit, ^{r)} confirmat; ^{s)} et VLPIANVS quoque, Papiniani discipu-

^{p)} de qua vid. HEINECCIUS Antiqu. Rom. L. I. tit. 23. §. 6.

^{q)} in vita M. Antonini. c. X.

^{r)} PANCIROLLVS de clar. leg. interpret. L. I. c. 55.

^{s)} L. 13. §. 2. D. de tutor. vel curator. dat.

scipulus, haut obscure docet, qui, ne invito minori curator constitutus videretur, illum ab alio, sine minoris voluntate constitui posse, negat. 1) Imo IUSTINIANVS adhuc, minores invitos haut accipere curatores, conceptis profiteretur verbis. 2) Quae satis sunt indicio, ne post Antonini quidem tempora minori, ad administrationem facultatum suarum, curatoris consensu abscisse opus fuisse. Licet enim VLPIANVS aliquando generatim prohibuisse videatur, adolescentibus ante vicesimum quintum aetatis annum, quamvis bene rem suam gerentibus, administrationem committere: 3) optime tamen obseruat VINNIVS 4) haec Vlpiani verba de his tantum, quibus petentibus iam curator erat constitutus, esse capienda. Ne quid nos teneat, audiamus DIOCLETIANVM et MAXIMIANVM, IMPERATORES, qui in suo ad Attianum rescripto, 5) rem quam luculentissime hisce verbis exponunt: Si *curatorem habens* minor „ quinque et viginti annis post pupillarem aetatem res ven- „ didisti, hunc contractum seruari non oportet: cum non „ absimilis ei habeatur minor, curatorem habens, cui a Prae- „ tore, curatore dato, bonis interdictum est. Si vero *sine* „ *curatore constitutus* contractum fecisti: implorare in inte- „ grum restitutionem, si necdum tempora praefinita excels- „ serint, causa cognita non prohiberis. 6)

§. XIX.

Igitur ex his Romani iuris principiis apparet, ea, quae Iure autem antea de pupillo, adhuc post solutionem nummorum hodierno generatim domino manente, egimus, tunc saltem ad minorem applicari

1) L. 3. §. 5. D. qui pet. tut. vel curat.

2) §. 2. l. de curator. add WILDVOGEL diff. de Triboniano circa L. Laetorian non errante. Ienae 1720.

3) L. 1. §. 3. D. de minor.

4) ad §. 2. l. de curator.

5) L. 3. C. de in integr. restitut.

6) add. L. 6. C. qui petant. tutores.

cari posse, si is, curatorem habens, absque eius consensu, soluerit. At nostro iure patrio ista controuersia generatim ad minores atinebit, cum hodie nullus eorum, nisi forte aetatis veniam a principe impetrauerit, sine curatore alienare, et sic nummos facere accipientis queat. Quamuis enim aliqui veteris Germaniae populi nonnunquam solis etiam minoribus rerum administrationem permisisse videntur; quemadmodum *BVRGVNDIONES* adolescentibus, intra annum decimum quintum non constitutis, alienationes rerum concedebant: ^{b)} hodierno tamen iure, postquam in binis Legibus Imperii publicis ^{c)} magistratus omnibus minoribus, adeoque inuitis etiam, si testamentarii aut legitimi non adsint, curatores dare iussi sunt, id quod etiam in Saxonia nostra clare praeceptum est, ^{d)} plane dubitari nequit, minores solos nullius rei dominium transferre, ideoque nec valide soluere posse. ^{e)} Cum autem hoc eodem, quo de pupillis dictum est, modo, solo minorum fauore, ne sibi inconsulta aliqua facilitate nocerent, obtineat: eosdem quoque pari ratione, nummis apud accipientem pereuntibus, a sensu periculi, et noua pecuniae solutione absoluerere necessum habeo.

b) *Leg. Burgundion.* tit. LXXXVII. §. I. vid. *GEORGISCH* Corpus iur. Germ. antiqu. p. 394. add. *HEINECCI* Elem. iur. Germ. Tom. I. p. 311.
 c) *Reformat. polit. Imperii* de an.

1548. tit. 31. §. I. et de an. 1577. tit. 32.
 d) *Decis. Elect. Saxon.* XLI.
 e) *STRYK.* uf. *Pand. mod.* L. XLVI. t. 3. §. I. et *LAVTERBACH.* diff. de solutionibus thes. V.

T A N T V M.

Wittenberg, Diss, 1748/49

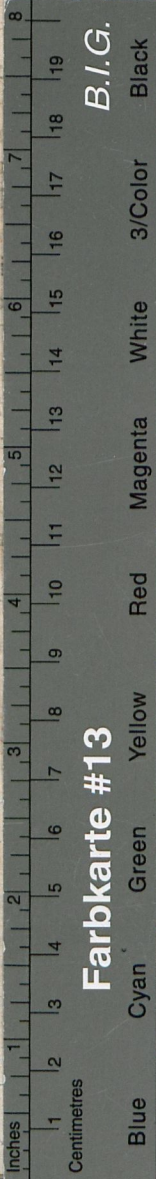
ULB Halle
003 345 947

3

TH → a

Q. D. B. V.
EXERCITATIO IVRIDICA
DE
PECVNIA
A PVPILO SINE TVTORIS
AVCTORITATE SOLVTA
DAMNO CREDITORIS
PEREVNTE

QVAM
PRAESIDE
**GEORGIO FRIDERICO
KRAVSIO**

IVR. VTR. DOCT.
IN ACADEMIAE VITEMBERGENSIS
AVDITORIO IVRIDICO
D. XXII. MARTII A. R. G. CIO IO CC XLVIII.
PVBLICE VENTILANDAM PROPONIT
GOTTHELF FRIDERICVS KRAVS
FREIBERG.

V I T E M B E R G A E
PRELO EPHRAIM GOTTLOB EICHSFELDI
ACADEMIAE A TYPIS.

188.
7/

1748
56

4

